

19.9.2011

Valtiovarainministeriö

ASIA Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

VIITE Lausuntopyyntö VM074:00/2011

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää lausuntonaan valtiovarainministeriön valmisteleman alkoholiveron nostamista koskevan hallituksen esityksen luonnoksen johdosta seuraavan:

1. Sosiaali- ja terveysministeriön kanta

Ehdotuksen mukaan oluen ja mietojen käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin noin 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien valmisteveroa noin 10 prosenttia.

Ehdotus on kokonaisuudessaan valmisteltu hyvässä yhteistyössä valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kesken.

Ehdotetut alkoholiveron korotuksen suuruus ja kohdentuminen eri alkoholijuomaryhmiin ovat sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta siten kannatettavia.

2. Ehdotuksen perustelu hallituksen esityksessä

Pääministeri Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan alkoholin ja tupakan haittojen ehkäisemiseksi niiden verotusta kiristetään mahdollisuuksien mukaan matkustajatuonti ja laittomien markkinoiden kehitys huomioon ottaen. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan lisäksi aivan oikein, että hallitusohjelman mukaan päihdepolitiikan erityisenä tavoitteena on lasten ja nuorten suojeleminen päihdehaitoilta.

Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan ehdotus vastaa näihin tavoitteisiin hyvin. Korotukset voisivat sosiaali- ja terveystaloudellisesti syistä olla ehdotettua suurempiakin, mutta pienempien korotusten tarkoitus on ymmärrettävästi matkustajatuonnin ja laittoman kaupan kehityksen seuraaminen.

Kolmen vuosina 2008 ja 2009 toteutetun alkoholiveron korotuksen seurauksena alkoholin tilastoitu kulutus on vähentynyt 8,7 litrasta 8,1 litraan absoluuttista alkoholia asukasta kohti laskettuna. Tilastoimaton kulutus, josta matkustajatuonti vastaa suurinta osaa, on samalla kasvanut 1,8 litrasta 1,9 litraan. Alkoholin kokonaiskulutus on siten laskenut 10,5 litrasta 10,0 litraan. Toisin sanoen veronkorotusten tämän positiivisen kokonaisvaikutuksen voidaan sanoa olleen viisinkertainen verrattuna matkustajatuonnin lisääntymisen negatiiviseksi koettuun vaikutukseen.



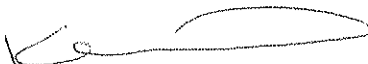
Tässä valossa katsottuna ehdotuksen perusteluissa voitaisiin korostaa vielä enemmän ehdotuksen positiivisia vaikutuksia ja asettaa samalla matkustajatuontiin liittyvät vaikutukset yhteiskuntapolitiikassa oikeampaan suhteeseen. Sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että perusteluissa nostettaisiin voimakkaammin esiin nyt ehdotetun ratkaisun hyviä puolia ja todettaisiin selvemmin, että erityisesti matkustajatuonnin lisääntymiseen liittyvät uhat on valmistelussa otettu hyvin hallintaan.

Käytännössä esimerkiksi jaksossa ”3.1 Taloudelliset vaikutukset” tulisi selvemmin todeta, että alkoholin tilastoidun kulutuksen vähentyessä osa tästä vähentymisestä korvautuu matkustajatuonnilla ja että alkoholin kokonaiskulutus laskisi esitetyn arvion mukaan yhteensä noin 0,2 litraa (tai noin 9,7-9,8 litran tasolle).

Samoin jaksossa ”Vaikutukset yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen” tulisi täsmentää, että ehdotettu veronkorotus merkitsee hyvin todennäköisesti matkustajatuonnin lisääntymistä, joka on kuitenkin kokonaiskulutuksen pienenemiseen verrattuna vähäistä.

Matkustajatuontiin liittyvän keskustelun merkitys veropolitiikassa asettuisi oikeampaan suhteeseen mainitsemalla esityksessä myös, että viimeisten tietojen mukaan alkoholijuomien matkustajatuonti absoluuttisena alkoholina mitattuna on tammi-elokuussa 2011 vähentynyt lähes 2 % viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

Kansliapäällikkö


Kari Välimäki

Hallitusneuvos


Ismo Tuominen
